

Individuellt företagande bland personer med utländsk bakgrund i Stockholms stad.

Författare
Marco Holthe Gerhard

Handledare
Katarina Haugen

Kandidatuppsats i Geografi med Kulturgeografisk inriktning
VT2018

Institutionen för ekonomi och samhälle
Avdelningen för Kulturgeografi
Handelshögskolan vid
Göteborgs Universitet

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Kurs: GE4200
Nivå: Kandidat
Termin/år: VT2018
Handledare: Katarina Haugen
Examinator: Jonas Lindberg
Nyckelord: Ensamföretagande, utländsk bakgrund, segregation

ABSTRACT

The issue of different forms of employment in Sweden has become particularly relevant in recent years. One of the most important reasons is the situation for the ever-increasing proportion of persons with a foreign background. The share of individuals employed is significantly lower among people with a foreign background than for those with a Swedish background. Differences in employment rates between persons with foreign and Swedish backgrounds contribute to socioeconomic inequality which, in turn, can contribute to increased segregation. Self-employment in the form of private companies or limited companies without employees can be an alternative to being an employee and may be of particular interest to persons with a foreign background in terms of their employment.

The driving forces behind starting and running a business can be very different depending upon a number of factors. These factors can among other things be connected to either positive or negative individual motives, differing market conditions, or incentives carried out by government or institutions. Much of the focus of this paper is on the various driving forces that can contribute to the decision to start and run a small business, especially for people with a foreign background.

This paper takes a quantitative approach to the spatial distribution of entrepreneurship in the form of private business or limited companies without employees of persons with a foreign background in the city districts of Stockholm. The study consists of two bivariate regression analyses of the respective types of companies in relation to the proportion of residents with a foreign background in their respective districts. As a background, a number of theories about driving forces are also studied. The purpose of this paper is to investigate the relationship between the proportion of residents with a foreign background and the proportion of residents running their own small businesses without employees. In addition to the distribution of the proportion of individuals with foreign backgrounds as well as the proportion of small businesses without employees in and between the various district areas, the question is also discussed whether differences in the proportion of individual companies can be explained by differences in the proportion of persons with a foreign background.

The results show that there is no significant correlation between the proportion of persons with a foreign background and the frequency of private companies. On the other hand, the relationship of limited companies without employees to the proportion of individuals with a foreign background is statistically significant and shows that, in the case of an increased proportion of persons with a foreign background, there is a reduction in the proportion of limited companies without employees.

Sammanfattning

Frågan om olika former av sysselsättning har blivit särskilt aktuellt under senare år. En av de viktigaste anledningarna är situationen för den stadigt ökande andelen personer med utländsk bakgrund i Sverige. Andelen anställda förvärvsarbetande är betydligt lägre bland personer med utländsk bakgrund än hos personer med svensk bakgrund. Skillnader i sysselsättningsgrad mellan personer med utländsk respektive personer med svensk bakgrund bidrar till socioekonomiska skillnader vilka i sin tur kan bidra till ökad segregation. Ensamföretagande i form av enskild näringsverksamhet eller aktiebolag utan anställda är alternativ till en anställning och kan vara av särskilt intresse för personer med utländsk bakgrund när det gäller etableringen i arbetslivet.

Drivkrafterna att starta och bedriva en verksamhet kan se olika ut beroende på en rad faktorer. Dessa påverkningsfaktorer kan bland annat vara kopplade till positiva eller negativa individuella drivkrafter, olika marknadsförhållanden eller institutionella incitament. Mycket av detta arbetes fokus är just på vilka olika drivkrafter som kan medverka i valet att bedriva eget företagande, särskilt för personer med utländsk bakgrund.

Arbetet utgörs främst av en kvantitativ undersökning av den spatiala fördelningen av företagande i form av enskild näringsverksamhet eller aktiebolag utan anställda bland personer med utländsk bakgrund i Stockholms stads stadsdelsområden. Detta sker genom två bivariata regressionsanalyser för respektive företagsformer i relation till andelen invånare med utländsk bakgrund i respektive områden. Som bakgrund undersöks även ett antal teorier kring drivkrafter till eget företagande. Syftet med arbetet är att undersöka sambandet mellan andelen invånare med utländsk bakgrund och andelen invånare som är ensamföretagare. Utöver fördelningen av andelen personer med utländsk bakgrund och andelen ensamföretagande i och mellan de olika stadsdelsområdena behandlas även frågan om skillnader i andel individuella företag kan förklaras av skillnader i andelen personer med utländsk bakgrund.

Resultaten visar att det inte finns ett signifikant samband mellan andelen personer med utländsk bakgrund och frekvensen av enskilda näringsverksamheter. Däremot är sambandet mellan andelen aktiebolag utan anställda och andelen personer med utländsk bakgrund statistiskt signifikant och visar att det vid en ökad andel personer med utländsk bakgrund förekommer en minskning av andelen aktiebolag utan anställda.

Innehållsförteckning

1	Introduktion och bakgrund	1
1.1	Syfte	3
1.2	Frågeställningar.....	3
1.3	Studieområde	3
2	Begreppsförklaring	6
2.1	Utländsk bakgrund	6
2.2	Segregation	6
2.3	Ensamföretagande - enskild näringsverksamhet och aktiebolag.	7
3	Teori	9
3.1	Teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning.....	9
3.2	Individuella drivkrafter	9
3.3	Positiva drivkrafter.....	11
3.4	Negativa drivkrafter	11
3.5	Marknadsförhållanden	12
3.6	Institutionalisering och incitament.....	13
3.7	Specifika faktorer gällande eget företagande bland personer med utländsk bakgrund	15
4	Metod	18
4.1	Urval	18
4.2	Data.....	20
4.3	Bearbetning av data.....	21
5	Resultat	22
6	Diskussion och analys	27
6.1	Diskussion.....	27
6.2	Begrepp och data.....	29
7	Slutsats	31
8	Referenser:.....	33

1 Introduktion och bakgrund

Hur individer väljer att försörja sig är en komplex och mångfacetterad fråga. I Sverige är den absolut dominerande försörjningsstrategin att söka anställning hos privata företag eller inom offentliga sektorn. Den som inte har en anställning kan bli hänvisad till någon form av försörjningsstöd genom det offentliga, a-kassa, sociala myndigheter med mera. Därutöver finns även möjlighet att bedriva individuellt företagande. Under senare år har även en ny lösning uppstått, nämligen att bli egenanställd vilket innebär att en individ kan fakturera för sitt arbete utan att behöva starta ett eget företag (Sanandaji, 2017).

Frågan om olika försörjningsstrategier och lösningar har blivit särskilt aktuellt under senare år av ett flertal anledningar. En av de viktigaste faktorerna är situationen för den stadigt ökande andelen personer med utländsk bakgrund i Sverige. Enligt Statistiska Centralbyrån (SCB) har invandringen varit högre än utvandringen under en längre tid, vilket har lett till att antalet och andelen av totalbefolkningen som består av personer med utländsk bakgrund har ökat betydligt (SCB, 2018).

När det gäller personer med utländsk bakgrund, och i synnerhet personer födda utomlands så är medelåldern lägre än den är i Sverige i övrigt. Den annorlunda befolkningssammansättningen innebär att fler personer med utländsk bakgrund befinner sig i arbetsför ålder, vilket gör det extra viktigt att de får en möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden (SCB, 2009).

Generellt sett är andelen anställda förvärvsarbetande betydligt lägre bland personer med utländsk bakgrund än hos personer med svensk bakgrund. SCB's Arbetskraftsundersökning (AKU) som genomfördes 2016 visade att utrikesfödda hade en sysselsättningsgrad på 67,8% jämfört med 83,1% för inrikesfödda (här används begreppet utrikesfödda då den tillgängliga statistiken i första hand använder denna terminologi). Skillnaden i Sverige var störst bland samtliga 26 europeiska länder som deltog i undersökningen (SCB, 2014).

Tydliga skillnader i sysselsättningsgrad mellan inrikes- respektive utrikesfödda bidrar till socioekonomiska skillnader vilka i sin tur bidrar till ökad segregation. Ett studie av 30 Svenska städer genomfört av Kölegård et al (2007) visade tydligt att socioekonomisk boendesegregation ökade redan under perioden 1980 till 2000. Sedan början av 1990-talet ökar segregation i många regioner i Sverige. Detta har bidragit till att vissa utsatta områden numera har en större andel människor med lägre inkomster och även många människor med rötter i andra länder. Det innebär att vi ser en dubbel segregation, "både inkomstmässig och etnisk" (Forte, 2017, s 1). Sådana växande sociala och ekonomiska skillnader och segregation påverkar inte bara individer, utan hela grupper blir utsatta vilket enligt en del forskare i sin tur "påverkar ett samhälles allmänna

välbefinnande och hälsa negativt” (Stockholms stad, 2015. s 5). Hur och i vilken omfattning segregation har sociala effekter undersöks bland annat utifrån faktorer som hälsa, utbildning och trygghet (Köleberg et. al, 2007, s 154). Malmberg, Andersons & Ösths (2013) kvantitativa undersökning kring fenomenet bilbränning har exempelvis visat att segregation är en bidragande faktor till social oro.

Enligt Stockholms stad (2015, s 11-12) är det att anses som positivt för både individen och samhället att minska skillnader för socioekonomiskt utsatta grupper. För samhället skulle det medföra ett växande humankapital och produktivitetsökningar, och för individen bättre förutsättningar för självförverkligande och välbefinnande. Mot denna bakgrund talas det om betydelsen av eget företagande som försörjningsmöjlighet och strategi för personer med utländsk bakgrund. Nordlöf (2017, 29 jan) beskriver företagande bland personer med utländsk bakgrund som en viktig resurs för Sverige, och att de är en viktig väg till sysselsättning för de som saknar arbete. Företagande är ett alternativ till anställning på arbetsmarknaden, och företagande bland personer med utländsk bakgrund genererar också arbetsplatser för andra, och i synnerhet för andra personer med utländsk bakgrund (Tillväxtanalys, 2014). Företagande bland personer med utländsk bakgrund är även viktigt för utvecklingen av näringslivet och ”står för en betydande del av nyföretagandet i Sverige.” (Sanandaji, 11 maj 2017). Att satsa på företagare med utländsk bakgrund är motiverat ur närings-, arbetsmarknads- och integrationspolitiskt perspektiv (Tillväxtanalys, 2014. s 10).

Detta arbete fokuserar på Stockholms stad och söker belysa förekomsten av individuellt företagande, det vill säga ensamföretagande¹ i form av enskilda näringsverksamheter eller aktiebolag utan anställda i anslutning till andel boende med utländsk bakgrund i olika stadsdelsområden i Stockholms stad. Studien utgår ifrån tesen att det finns identifierbara socioekonomiska, demografiska och etniska skillnader mellan invånarna i Stockholms olika stadsdelsområden. Att dessa skillnader bidrar till en ojämnrumslik fördelning vad gäller personer med utländsk bakgrund respektive personer med svensk bakgrund i dessa stadsdelsområden som kan beskrivas som segregation. Vidare att dessa skillnader och den resulterande segregationen påverkar individers benägenhet att starta och bedriva ensamföretagande. I den teoretiska delen av detta arbete undersöker jag vad en del tidigare forskning och litteratur säger om detta och om sambandet mellan utländsk bakgrund och individuellt företagande.

Med hänsyn till de nämnda aspekterna och att eget företagande möjligen kan minska arbetslösheten, säkra försörjning bland personer med utländsk bakgrund, och även bidra till att motverka

---

¹ Ensamföretagande används synonymt med enskild näringsverksamhet och aktiebolag utan anställda. Se Begrepp 2.3

segregation finns det anledning att se närmare på faktorer som påverkar benägenheten att starta eget. Till detta hör att genom kvantitativa undersökningar närmare undersöka de faktiska förhållanden som råder. Med det föreliggande arbetet vill jag bidra till detta.

1.1 Syfte

Syftet med detta arbete är att undersöka sambandet mellan andelen invånare med utländsk bakgrund och andelen invånare som är ensamföretagare i Stockholms stads 14 stadsdelsområden. Arbetet är uppbyggt som en jämförelse vad gäller förekomsten av andel ensamföretagare i Stockholms stad med särskilt fokus på andelen personer med utländsk bakgrund per stadsdelsområde.

1.2 Frågeställningar

- Hur ser fördelningen ut när det gäller andelen personer med utländsk bakgrund i Stockholms stads stadsdelsområden?
- Hur ser fördelningen mellan stadsdelsområden ut gällande andelen människor som bedriver ensamföretagande
- Kan en högre eller lägre andel ensamföretagande förklaras av andelen personer med utländsk bakgrund?

1.3 Studieområde

Stockholms stads stadsdelsområden (se figur 1). I Stockholms län ligger 26 kommuner som sammanlagt är hem till runt 20 % av Sveriges befolkning. Stockholm är Sveriges största stad, huvudstad och även landets ekonomiska och politiska centrum och har 923 516 invånare (NE, u.å.a). Stockholm stad är även den största arbetsmarknaden i Sverige (Stockholm stad, 2015, s 13).

Stockholms utveckling präglas starkt av en snabb befolkningstillväxt och mellan 2000 och 2015 ökade befolkningen med över 160 000 invånare. Stockholm agerar som en samlingsplats för mycket av svenskt näringslivs huvudkontor vilket har bidragit till att det uppstått ett stort urval av olika servicefunktioner för att tillgodose dessa. I Stockholm är det alltså servicesektorn som är den dominerande näringen och står för omkring 85% av totala antalet sysselsatta (NE, u.å.b).

Stockholms stad består idag av 14 geografiskt indelade stadsdelsområden (se figur 1) Stadsdelsområdena är i sin tur uppdelade i sammanlagt 133 stadsdelar.

Dessa stadsdelsområden styrs av stadsdelsförvaltningar vilka sedan 1997 har tilldelats ansvar för kommunal service (Statistisk årsbok för Stockholm, 2018). Stadsdelsnämnderna är bland annat ansvariga för att ett flertal lokala behov skal tillgodoses såsom kommunala skolor, äldreomsorg med mera. (Stockholms stad, 2018a).

Det finns idag stora socioekonomiska skillnader mellan de olika stadsdelsområdena, men även mellan olika stadsdelar inom samma stadsdelsområde. Utvecklingen i de olika områdena sker i helt olika takt och skillnaderna blir allt större. Stockholm beskrivs som en plats där förutsättningarna i området du bor på bestämmer vilka ambitioner som har möjlighet att förverkligas (Stockholms stad, 2015).

Utifrån den information som finns i SCB's företagsregister kring belägenhet för arbetsställen och arbetsgivare tecknar en rapport av Sweco Society (2010-2016) om arbetsgivare och arbetsställen i

Stockholms stad av Sweco Society följande bild av arbetsmarknaden i Stockholm. 80 000 arbetsställen och 667 000 anställda var registrerade det tredje kvartalet 2016. Av de anställda hade närmare 25 % sitt arbetsställe på Norrmalm, 14% på Södermalm och Östermalm och 11% på Kungsholmen. Ca 60 % av arbetsställen fanns i de mer centrala delarna av staden. Utanför stadskärnan finns 6 % i vardera Bromma, Enskede, Årsta-Vantör samt 7 % i vardera Hägersten-Liljeholmen och Rinkeby-Kista. I rapporten konstateras att antalet arbetsställen i varje område till stor del är beroende av dess geografiska förutsättningar och belägenhet i förhållande till inre staden där de flesta arbetsgivare och arbetstillfällen finns. Ett stort antal arbetsställen finns även i större områden i direkt närhet till inre staden såsom Enskede Årsta-Vantör, Bromma och Hägersten-Liljeholmen. I områden Älvsjö, Skarpnäck och Hässelby-Vällingby finns en stor andel villa- och grönområden och därmed färre arbetsställen (Sweco Society, 2010-2016).

Rapporten *Skillnadernas Stockholm* (Stockholms stad, 2015) bekräftar bilden av en stad med stora skillnader mellan olika områden med hjälp av en rad olika indikatorer. Till dessa hör hälsa där det bl. a. konstateras: En ökande medellivslängd i alla stadsdelar, dock svagare i stadsdelar där utbildningsnivån är lägre. Störst är skillnaden mellan kvinnor på Östermalm som har en 8 år längre medellivslängd än män i Skärholmen. När det gäller självuppskattad hälsa är den största skillnaden mellan Rinkeby-Kista där 38% av männen angav dålig hälsa och män på Kungsholmen där 16 % angav samma. Skillnaden i självskattad hälsa skiljer sig markant mellan olika stadsdelar och kvinnor har generellt lägre självskattad hälsa än män. Den största skillnaden år 2014 var dock mellan män i Rinkeby-Kista där 38% uppgav att de har dålig hälsa, och män på Kungsholmen där 16% skattade sin hälsa som sämre.” (Stockholms stad, 2015).

2 Begreppsförklaring

2.1 Utländsk bakgrund

Begreppet Utländsk bakgrund följer i detta arbete Statistiska Centralbyråns (statistikansvarig myndighet) riktlinjer för redovisning i statistiken och används som motsats till personer med svensk bakgrund. Personer med utländsk bakgrund innefattar utrikes födda samt inrikes födda med två utrikes födda föräldrar. Personer med svensk bakgrund innefattar dels inrikes födda med en inrikes respektive en utrikes född förälder, dels personer med två inrikes födda föräldrar. Utländsk bakgrund kan därmed sägas vara en generell och heterogen klassificering. Personer med utländsk bakgrund är alltså inte en klassificering av medborgarskap (SCB, 2002), och säger således inte något om personen i fråga är svensk medborgare eller ej.

2.2 Segregation

Begreppet segregation betyder i sin enklaste form att befolkningsgrupper i olika grad är rumsligt åtskilda (NE, u.å.c). Begreppet används flitigt i medierna och i politisk retorik men är komplex och kan beskrivas på olika sätt.

Enligt Anderson m fl (Forte, 2017) har segregationsforskningen i huvudsak fokuserat på tre sociala kategoriseringar. Demografisk segregation eller boendesegregation handlar om skillnader i geografiska fördelningar efter bestämda kategorier såsom ålder, kön eller hushållstyp. Socioekonomisk segregation innebär att klass- och resursskillnader påverkar de geografiska fördelningar mellan människor. Etnisk segregation fokuserar på att vissa grupper har etniska, religiösa eller kroppsliga kännetecken och att dessa påverkar den geografiska fördelningen så att de blir segregerade från personer med andra kännetecken. Samtliga av dessa olika förhållanden kan även samexistera, men det är i första hand socioekonomiska skillnader som är den främsta förklaringen till att segregation kan anses som något negativt. Maria Kölegård et. al (2007, s 159) uppmärksammar detta genom att lyfta fram att det inom segregationsforskningen finns ett specialintresse för fattigdom och särskilt utsatta områden. Boverket (2004, s 29) lyfter fram detta ur en synvinkel genom att påvisa att det för resurssvaga individer till exempel är svårare att välja vart man vill bosätta sig när resursbegränsningar blir en restriktion för valmöjligheterna. Samtidigt kan det inte bortses från att även de andra formerna är viktiga.

Ordet segregation handlar om åtskillnad, och för att tala om en åtskillnad behövs det mer än en grupp eller ett område. Segregation är således ett begrepp som behöver anknytas till en specifik

kontext för att få en tydlig innebörd, och om man till exempel vill se på etnisk segregation är det alltså egenskaper kopplade till etnicitet, samt rumsliga mönster kopplat till detta som är avgörande. I Sverige riktas uppmärksamhet mot det som kallas utsatta områden. Dessa områden har en överrepresentation av både låginkomsttagare och människor som är födda utanför Europa. En sådan segregation kan alltså sägas vara dubbel och handlar om kopplingen mellan socioekonomiska och etniska faktorer (Forte, 2017). Boverket (2004) påpekar, med hänvisning till en rapport från Integrationsverket 2004 fram att nyanlända invandrare ofta hamnar i mindre attraktiva områden till följd av marknadskrafter. Målet att minska segregation i samhället ses av både stat och myndigheter som viktigt, och utöver andra segregationsförebyggande insatser som redan görs har sedan januari 2018 en myndighet startats för att förebygga segregationen i landet. (Statens offentliga utredningar, 2018). Enligt Boverket (2004, s 27) skildras boendesegregation, även om den i sig inte behöver vara negativ, ofta som ett uttryck för något negativt till följd av sin koppling till en ojämн fördelning i samhället. Denna ojämna fördelning kan innebära att det är svårt för vissa individer att vara likvärdigt delaktiga i samhällslivet (Boverket, 2004, s 14). För Stockholms del så beskriver Stockholms stad (2015, s 15) en betydlig matchningsproblematik i kommunen vad gäller arbetskraft till arbetsställena, och det ses som en av de viktigaste faktorerna för stadens fortsatta utveckling och kompetensförsörjning att det blir en bättre integration på arbetsmarknaden (Stockholms stad, 2015, s14).

2.3 Ensamföretagande - enskild näringsverksamhet och aktiebolag.

Ensamföretagande används som samlingsord för personer som ensam driver företag utan anställda. I detta arbete är det synonymt med personer som driver antingen en enskild näringsverksamhet eller ett aktiebolag utan anställda.

En enskild näringsverksamhet är enligt webbplatsen verksamt.se (ett samarbete mellan Bolagsverket, Skatteverket, Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen) en företagsform som drivs av en ”enskild näringsidkare”. En enskild näringsidkare är en fysisk person som är personligt ansvarig för alla verksamhetens förpliktelser inklusive de ekonomiska (exempelvis skulder). I en enskild näringsverksamhet är det ägarens personnummer som utgör firmans organisationsnummer (Verksamt, 2018).

Ett aktiebolag däremot är en juridisk person, vilket innebär att företaget och personens ekonomiska ansvar är separerade. Det ekonomiska ansvaret i ett aktiebolag omfattar i princip enbart det som täcks av aktiekapitalet. Ägaren till ett aktiebolag är alltså inte personligt ansvarig för företags ekonomiska mellanhavanden utöver det som täcks av aktiekapitalet (Verksamt, 2018). För att bilda

ett aktiebolag krävs en insats på minst 50 tkr som aktiekapital. Aktiekapitalet förloras om företaget går i konkurs. Ett aktiebolag styrs av en styrelse eller en verkställande direktör. De flesta aktiebolag är enmansbolag (Verksamt, 2018).

3 Teori

3.1 Teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning

Valet att starta ett eget företag är ytterst ett individuellt beslut. Det finns många anledningar för personer att välja den vägen. Det individuella beslutet påverkas av faktorer på olika plan såsom individuella drivkrafter, behov eller nödvändigheter, marknader och institutionaliserade incitament. För att förstå anledningar till att bedriva eget företagande för personer med utländsk bakgrund bör det principiellt utgå ifrån att samma faktorer gäller som för personer med svensk bakgrund. Dock kan det finnas en del förutsättningarna som kan vara av annan karaktär än för individer med svensk bakgrund.

I denna del av arbetet granskas teoretiska utgångspunkter och vad tidigare forskningen säger om dessa faktorer och individers motiv till eget företagande. Samtliga faktorer som diskuteras här hänger samman på olika sätt och kan inte ses som helt isolerade från varandra. Samtidigt är det viktigt att se på dem som enskilda faktorer för att bättre kunna förstå vilka aspekter och prioriteringar som gäller vid det individuella beslutet. Med hänsyn till behovet av avgränsningen kommer fokuset här att vara på beslutet att bli företagare utan specifik hänsyn till frågan om företagsformen, det vill säga om att bli ensamföretagare som enskild näringsverksamhet eller aktiebolag utan anställda.

3.2 Individuella drivkrafter

Många människor drömmer om att starta ett eget företag. I ett pressmeddelande från första kvartalet (2017) visar en Sifoundersökning på uppdrag av Visma att ”Var tredje svensk drömmer om att ha ett eget företag” (Visma, 20 feb 2017). Vad är det som får så många att drömma om ett eget företag och vilka drivkrafter är det som stimulerar ett antal av dessa att faktiskt starta och bedriva egna företag?

Dawson et al. (2009) tar sig an frågan om individuella drivkrafter i ett arbete som belyser frågor om varför individer väljer eget företagande och lyfter där fram begreppet entreprenöriell avsikt (Dawson et al, 2009, s.1). De föreslår en modell som utgår ifrån två huvudgrupper gällande drivkraften för att välja eget företagande. Den ena gruppen är de som gör valet av ’frivilliga’ anledningar såsom att vilja vara självständig, att få tillfredsställelse i arbetet eller förväntade högre inkomster. Sådana grunder betecknas som positiva anledningar till varför individer kan välja att starta företag. Den andra gruppen möjliga drivkrafter handlar om bristen på övriga möjligheter eller attraktiva alternativ och betecknas enligt denna modell som negativa (Dawson et al, 2009, s.2).

När det gäller att studera drivkrafterna till eget företagande använder sig Baumann och Hedman av en indelning som bygger på Nordlund (1992); Pripp (1998) och Flygts (2001) tidigare arbete. I denna indelning delas det upp mellan det "Endogena" och det "Exogena" synsättet eller faktorerna. Till de "endogena" faktorerna tillhör sådana drivkrafter och motiv hos den enskilda som kan kopplas direkt till dess etniska och sociala situation. I denna modell lyfts kulturella aspekter fram som mycket viktiga och begreppet "kulturarvet" används (Baumann och Hedman, 2002, s 13). Till det "exogena" hör, enligt denna modell den yttre miljön som inkluderar sådant som den ekonomiska situationen, marknadsförhållanden och lagstiftning. Här handlar det om hur individen förhåller sig till, och är beroende av dessa villkor samt hur det påverkar beslutet att driva egna företag (Baumann och Hedman, 2002, s 13).

Aldén och Hammerstedt (2017) menar att forskning kring eget företagande bland personer med utländsk bakgrund i första hand har handlat om hur det skiljer sig från den infödda befolkningen, och modellen som mycket av denna forskning har byggt på handlar om skillnaden mellan det de kallar "pull" och "push" faktorer. "pull" faktorer handlar om sådant som goda möjligheter till affärer och kan anses vara positiva. "push" faktorer handlar istället om bristen till bra alternativ och är därmed att betecknas som negativa drivkrafter (Aldén och Hammerstedt 2017, s 3). Sanandaji (2017) går in på en liknande väg men använder begreppen "möjlighetsbaserade" och "nödvändighetsbaserade" när han beskriver anledningar till att starta företag. Även Bauman och Hedman (2002) följer samma spår men talar bland annat om "aspirationsnivåer" som drivkraft på den ena sidan och "negativa strukturella förhållanden" på den andra (Bauman & Hedman, 2002, s 14).

Generellt kan sägas att entreprenörskap av frivilliga personliga skäl sätts (enligt samtliga forskare) i kontrast till entreprenörskap av nödvändiga skäl, som i första hand uppstår på grund av yttre förutsättningar och omständigheter och individens relationer till och beroende av dessa. Enligt Dawson et al. (2009) är det just divergensen mellan dessa två som mycket av tidigare forskning fokuserat på. Forskarna använder sig av en rad olika begrepp men generellt kan det sägas att anledningar och drivkrafter som bottnar i att individen ser möjligheter, anses positiva och skiljer sig gentemot sådana drivkrafter som växer fram ur nödvändighet eller brist på alternativa försörjningsstrategier vilka anses som negativa. Fortsättningsvis kommer jag därför att använda mig av begreppen positiva respektive negativa vid granskningen av drivkrafter och anledningar till att bli ensamföretagare.

3.3 Positiva drivkrafter

Att få arbeta självständigt och med sådant som intresserar människor personligen anges ofta som huvudmotiv för att starta egna företag. Enligt webbplatsen "foretagande.se" kan dessa vara sådant som att man har möjlighet att vara sin egen chef eller att man får möjlighet att göra det som man är intresserad av (foretagande.se, u.å).

Enligt Strömbäck är möjligheten att arbeta självständigt och att få förverkliga egna idéer de vanligaste drivkrafterna för att starta egna företag. Möjligheten att tjäna mera pengar är enligt honom mindre viktigt i sammanhanget. Han menar vidare att detta gäller för såväl inrikes som utrikes födda personer (Strömbäck, u.å. 37). Även Tillväxtverket (2016, s 35) skriver om drivkrafterna att utvecklas personligt och att få arbeta självständigt men anser att möjligheten att tjäna mer pengar också är en viktig drivkraft. Dawson et al. (2009) talar om möjlighetens entreprenörer och lägger drivkrafter som rikedom, tillfredsställelse och personliga samt familjära motiv till de redan nämnda positiva drivkrafterna (Dawson et al, 2009. s 4).

Enligt Alden och Hammerstedt (2017, s 3) kan positiva drivkrafter inordnas under det de kallar "pull" faktorer och till dessa hör bland annat goda förutsättningar hos individen och goda affärsmöjligheter. Enligt Sanandaji (2017) är det de "möjlighetsbaserade" anledningarna som anses vara positiva. Följer man Bauman & Hedmans (2002, s 14) resonemang är det främst "aspirationsnivåer" som handlar om en egen vilja att förbättrar sin egen situation som kan inordnas under de positiva drivkrafterna.

Följer man dessa resonemang kan man konstatera att positiva drivkrafter i första hand handlar om individen själv, om frivillighet, egna aspirationer och om hens vilja och förmåga att ta till vara möjligheter. Samtidigt tillhör även andra faktorer såsom goda affärsmöjligheter, sociala relationer, positiva erfarenheter och traditioner till de positiva drivkrafterna.

3.4 Negativa drivkrafter

Medan positiva drivkrafter till eget företagande ofta verkar sökas i första hand hos individens egna förutsättningar ser man negativa drivkrafter tydligare i förhållande till den externa situationen i vilken individen befinner sig.

Dawson (2009, s 5) talar om nödvändighetsentreprenörer ("necessity entrepreneurs") som pressas in i eget företagande som en nödvändighet och för att lösa problem såsom en förlorad anställning eller

liknande. Sanandaji beskriver hur individer ibland väljer att starta eget företag som resultat av en upplevd nödvändighet och då oftast i förhållande till svårigheter att få en anställning hos ett existerande företag. Sådana ”nödvändighetsbaserade” motiv kan anses tillhöra de negativa i sammanhanget (Sanandaji, 2017).

För Aldén och Hammarstedt handlar ”push” faktorer om bristen på alternativ till att vara företagare, såsom arbetslöshet eller låga inkomster från löneanställning. De hänvisar i sammanhanget till att forskning har visat att bland annat diskriminering på arbetsmarknad är en viktig sådan faktor (Aldén och Hammarstedt, 2017, s 3) och kan därför inordnas under negativa faktorer.

3.5 Marknadsförhållanden

För att starta och driva ett företag krävs att det finns en efterfråga, en marknad, personer eller företag som är intresserade i de produkter och tjänster som företagaren erbjuder. För att marknaden i sin tur ska fungera krävs det att det finns tillgång till varor och tjänster som efterfrågas samt på arbetskraft och företagare som kan tillgodose marknaden med dessa. Ohlsson et al. (2011, s 41) hänvisar till ”samspelsteorin” som säger att det är relationen mellan tillgång och efterfrågan som binder specifika resurser till en specifik efterfråga. Detta kan gälla specifika grupper, exempelvis etniska grupper, men Ohlsson et al. (2011) menar att detta är en för snäv syn på tillgång och efterfråga. De menar att ett samhälles generella tillgångs- och efterfråganseffekter har större betydelse än begränsade sådana inom vissa grupper.

Kloosterman (2010) menar att oavsett vilka anledningar som kan tänkas påverka valet att bli egenföretagare så är det svårt att undkomma faktumet att möjligheterna att lyckas är direkt länkade till marknaden man verkar i, en marknad som dock kan se olika ut för olika individer.

Baumann och Hedman (2002) inordnar marknadsförhållanden bland de som benämns som exogena faktorer. Det betyder att det är människors ”förhållande, beroende och reaktioner” på den yttre miljön i vilken de befinner sig som är avgörande när de överväger att starta egna företag (Baumann & Hedman, 2002. s 13). De lyfter även fram frågan om marknadsposition, vilket handlar om att företagarens erbjudanden riktas till en specifik grupp till vilken hen har en relation eller tillgång. När det till exempel gäller personer med utländsk bakgrund talar de om så kallade etniska marknader där företagaren riktar sina erbjudanden till en specifik etnisk grupp i jämförelse med öppna marknader där etnicitet inte spelar någon roll (Baumann & Hedman, 2002. s 13). Anledningar till att hålla sig inom en etnisk marknad kan ha med det som Klinthall et al (2016), med hänvisning till Kloosterman (2010), kallar för etniska resurser. Med det menas resurser som

finns tillgängliga inom vissa specifika etniska nätverk. Här kan det handla om sådant som tillgång till finansiering, information och råd, arbetskraft, kunskaper om den etniska gruppens behov och önskemål eller gränsöverskridande kontakter till leverantörer (Klinthäll et al, 2016. s 2).

I samband med frågan om etniska marknader berörs den geografiska frågan om etniska enklaver och deras betydelse för utvecklandet av företagande bland personer med utländsk bakgrund. Edin, Fredriksson & Åslund (2003) har behandlat detta tema ingående i ett arbete om etniska enklaver och ekonomisk framgång. Utgående ifrån statistik gällande USA kom de fram till att 42% av utrikesfödda var bosatta i ett etniskt område 1997. De drar även slutsatsen att etnisk koncentration inom bostadsområden har blivit en del av den svenska verkligheten (Edin, Fredriksson & Åslund, 2003. s 6).

Ohlsson et al. (2011, s 41) menar att föreställningen att eget företagande hos personer med utländsk bakgrund huvudsakligen skapas genom att de försörjer en specifik marknad med etniska varor och tjänster är alltför förenklat.

3.6 Institutionalisering och incitament.

Lagar, regler och politiska beslut bestämmer villkoren för småföretagare i allmänhet.

För Baumann och Hedman (2002, s 13) tillhör sådana ”institutionella förhållanden” som inkluderar bland annat lagar, regler, tillgång till finansiering och rådgivning samt direkta stödformer till de exogena faktorerna.

Speciella lagar och regler som ska skapa bättre förutsättningar för personer med utländsk bakgrund att komma igång med företagandet har under en tid stiftats med syftet att hjälpa personer med utländsk bakgrund genom att exempelvis stimulera och underlätta för dem att starta eget företag (Bauman & Hedman, 2002. s 13).

Tillväxtverket har en central roll inom företagsfrämjande, och är således också ansvariga för företagsfrämjande åtgärder för personer med utländsk bakgrund. Tillväxtverkets program för att stärka företagande följer svensk näringslivspolitik såsom den är beskrivet i budgetpropositionen för 2018 (Prop. 2017/18:1). Enligt denna ska näringspolitiken bedriva insatser som bland annat ska främja entreprenörskap och företagsutveckling, förenkla och underlätta för företag och arbeta för att villkoren för företagandet är goda. (Prop. 2017/18:1, utgiftsområde 24, s 23). En viktig del av propositionen handlar om stärkt entreprenörskap och innehåller processer ämnade att öka nyföretagande samt tillväxtmöjligheter för företag som redan existerar genom att förbättra

förutsättningarna för dessa. Målsättningen är att resultatet av dessa ingripanden ska addera till förstärkt svensk konkurrenskraft och fler arbeten (Prop. 2017/18:1, utgiftsområde 24, s 22). Enligt Tillväxtverket beskriver många företagare hur ett omfattande och krånglig regelverk fungerar som ett hinder för företagandet. Detta antyder att det finns ett behov av att genomföra förändringar som kan underlätta för individer att starta och driva företag (Tillväxtverket, 2016, s 5).

I Sverige har regeringen och myndigheter under en tid haft särskilt fokus på företagsfrämjande inriktad på nyanlända. I ovan nämna regeringsproposition beskrivs en del av de särskilda insatserna som genomförts för att främja nyanländas företagande. Inledningsvis beskrivs att företagande och entreprenörskap har stor betydelse när det gäller integrering av nyanlända och att regeringen avsatte 18 miljoner kronor för att stödja företagande inom denna grupp i proposition vårandringsbudget 2016 (Prop. 2017/18:1, s 37).

Som en del i satsningarna har Tillväxtverket fått i uppdrag att göra det lättare med uppstart av företag bland nyanlända. Som ett led i detta arbete har Tillväxtverket kartlagt det företagsfrämjande systemet i Sverige och där beskrivit olika strategier och åtgärder för företagsfrämjande tjänster som genomförts av ett flertal myndigheter (Tillväxtverket 2015).

Almi Företagspartner² har till exempel genom statens ägaranvisning till företaget fått specifika riktlinjer för att sponsra kvinnor och personer med utländsk bakgrund med lån och rådgivning i högre grad än “dessa gruppers procentuella andel av företagsstocken och nyföretagandet” (Tillväxtverket 2015, s 48). Ett exempel på detta är bland annat IFS (Internationella företagare i Sverige) rådgivning som har Tillväxtverket som samarbetspartner och erbjuder kostnadsfri rådgivning på olika språk, speciellt inriktad på personer med utländsk bakgrund. På IFS rådgivning kan man få hjälp med allt från idéstadiet till företagsregistrering och regelverk (IFS, 2018). Ett resultat av de satsningar som gjorts under de senaste åren gör sig bland annat uttryck i statistik från Almi som visar att utlåning av mindre lån har ökat kraftigt under 2016. Personer med utländsk bakgrund representerade då 54% av alla mikrolån vilket motsvarar 36 % av Almis totala utlåningar (Prop. 2017/18:1, s 39). Dessa insatser kan vara väl behövda då det enligt Klinthäll et al. (2016) generellt är svårare för invandrarföretagare än svenskfödda att få banklån.

Enligt Sanandaji (2017) är det viktigt att administrativa krav på företagen blir mindre och han hänvisar till alla rapporteringskrav och antalet blanketter som företagare behöver fylla i. Enligt honom kan detta särskilt drabba utlandsfödda vilka kan ha språkliga barriärer som gör det svårare

---

² Almi Företagspartner AB är ett statligt bolag som erbjuder rådgivning och finansieringsalternativ för att främja företagande.

att hantera byråkrati. Han menar att det behövs ett systematiskt arbete för att förhindra att reformer och lagstiftningen skapar ännu mer ”regelkrångel”. Ett särskilt område där han menar att reformer krävs är socialförsäkringssystemet som enligt honom är till nackdel för just egenföretagare (Sanandaji, 2017).

3.7 Specifika faktorer gällande eget företagande bland personer med utländsk bakgrund

På det individuella planet bör samma drivkrafter ha betydelse för beslutet att driva ett eget företag oberoende om personen har svensk eller utländsk bakgrund. Likväl tyder mycket på att det finns en rad skillnader och specifika faktorer som spelar in i sammanhanget. Forskningen på området har som tidigare nämnt i allmänhet främst studerat varför det finns skillnader i egenföretagande mellan utrikes födda personer och den icke utrikesfödda befolkningen i olika länder. Teoretiskt utgår denna forskning i allmänhet från att beslutet att starta eget företag kan vara framdrivet av goda affärsmöjligheter (så kallade pull-faktorer) eller av dåliga alternativ till att vara företagare, såsom arbetslöshet eller låga inkomster från löneanställning (så kallade push-faktorer).

När det gäller positiva drivkrafter har en del forskare lyft fram betydelsen av kulturella faktorer i individens omgivning. Ohlson et al. (2011) menar exempelvis att några av de kulturella faktorer som spelar in kan vara att vissa etniska minoriteter kan värdera egenföretagande högre än andra. Till exempel tenderar grupper med tradition av egenföretagande att föra med sig dessa traditioner dit de flyttar. Bauman och Hedman (2002) talar i sammanhanget om den ”kulturella teorin” som också den lyfter fram just ”det etniska kulturkapitalet eller kulturarvet ” som viktigt och att den etniska gruppen kan kännetecknas av en positiv attityd till eget företagande. En sådan kan härröra från kulturen i hemlandet men kan också uppstå och förstärkas inom vissa grupper när dessa lever i ett nytt land. (Baumann & Hedman, 2002. s 13).

En annan faktor som nämns i litteraturen handlar om att individen kan ha starka band till den egna etniska gruppen i det nya landet. Därmed upplever hen sig tillhöra ett specifikt etniskt socialt nätverk med egna värderingar, erfarenheter, språk och traditioner. Men inom ett sådant nätverk kan det även finnas en mängd värdefulla resurser tillgängliga som är specifikt knutna till nätverket. Tillgången till resurser av olika slag är mycket viktig, och Baumann och Hedman talar om ”resursmobilisering”. Däri ingår även, för personen specifika resurser som utbildning, språkkunskaper och tidigare branschkunskap, allt under rubriken humankapital (Baumann & Hedman, 2002, s 13). Samma forskare hänvisar till Flygt (Flygt, 2001) när de talar om att ”höga aspirationsnivåer för att förbättra sin egen situation” också kan vara en viktig faktor när det gäller beslutet att vilja driva eget företag. Slutligen beskriver de även hur vissa etniska grupper kan ha en

syn på individen som är stark förknippat med, och sätter stort värde på att vara ”självsysselsatt” (Baumann & Hedman, 2002, s 14).

Vad gäller de negativa drivkrafterna hittar vi forskning som inriktar sig specifikt på dessa i förhållande till personer med utländsk bakgrunds drivkrafter till att starta egna företag. Här är tendensen att se de drivkrafter som starkare bland personer med utländsk bakgrund än hos personer med svensk bakgrund. Det lyfts ofta att personer med utländsk bakgrund har större svårigheter att hitta anställningar. Detta är extra tydligt vad gäller utlandsfödda då statistiken visar att nästan alla utlandsfödda grupper har en lägre anställningsgrad än inrikes födda (Ohlsson et al, 2011). Denna faktor är något som ofta används som förklaring till den något högre frekvens av ensamföretagande bland utlandsfödda (Klinthäll et al. (2016). I en rapport från Tillväxtverket (2009) beskrivs att risken att bli arbetslös är en viktigare drivkraft för att bli företagare hos utrikesfödda än det är för inrikesfödda.

Bauman och Hedman (2002) använder sig av begreppet ”disadvantage hypotesen” enligt vilken personer med utländsk bakgrund inte har samma möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Därigenom kan de tvingas hitta andra försörjningsstrategier. Enligt denna teori blir eget företagande ett sätt att ta sig ur denna position (Bauman & Hedman 2002. s 14; Dawson et al. 2009. s 5).

Det finns enligt många forskare faktorer gällande benägenheten att starta och bedriva egna företag som är specifika för personer med utländsk bakgrund. Enligt Aldén & Hammarstedt har forskningen visat att skillnader i egenföretagande bland utrikesfödda personer i varierande grad kan förklaras av faktorer som ”diskriminering och svårigheter att komma in på arbetsmarknaden, familjetraditioner, förekomsten av etniska enklaver samt traditioner och erfarenheter av egenföretagande från hemlandet” (Aldén & Hammarstedt, 2017. s 3).

Sammanfattningsvis visar denna genomgång av teorier och forskningsresultat gällande frågan om benägenhet till individuellt företagande att många olika faktorer samverkar för att påverka det individuella beslutet hos människor att starta och bedriva egna företag. En del av dessa faktorer kan sägas finnas hos individen medan andra ska ses i sammanhang med hens bakgrund, härkomst och tillhörighet till ett specifikt etniskt nätverk eller grupp. Andra faktorer berör marknader, behovet av företagarens produkter eller tjänster och eventuella sammanhang med dennes egen bakgrund och tillhörighet till ett specifikt etniskt nätverk. Ytterligare faktorer kan föreligga i samhällets struktur, organisation och viljan till, och åtgärder för att stimulera företagande. Mot bakgrund av de nämnda teorierna är det viktigt att genomföra kvantitativa undersökningar för att undersöka om det finns

tydliga och konkreta indikationer om ett samband mellan andel personer med utländsk bakgrund och benägenheten till eget företagande.

4 Metod

Studien är i första hand en kvantitativ analys som bygger på insamling av data för Stockholms stads olika stadsdelsområden gällande faktorerna/indikatorerna befolkningsandelen personer med utländsk bakgrund, samt andelen ensamföretagare i form av enskilda näringsverksamheter respektive aktiebolag utan anställda. Utifrån data ska de olika stadsdelarna jämföras utifrån de två nämnda indikatorerna. Studien omfattar även en genomgång av litteratur och forskning beträffande drivkrafter och motiv till ensamföretagande generellt och med särskild betoning på personer med utländsk bakgrund i Sverige och Stockholms stad. Studien utgår ifrån tesen att det finns identifierbara socioekonomiska, demografiska och etniska skillnader mellan de olika stadsdelsområdena som kan beskrivas som segregation. Vidare att dessa skillnader och segregationen påverkar individens benägenhet att starta och bedriva ensamföretagande.

4.1 Urval

En grundläggande tanke vid urvalet av studieområde var att identifiera ett relativt avgränsat geografiskt område med en tillräckligt stor befolkning, samt en tillräckligt omfattande andel personer med utländsk bakgrund för att möjliggöra tillförlitliga jämförelser och slutsatser. Därtill skulle det inom studieområdet finnas områden med olika struktur gällande andelen personer med utländsk bakgrund utan för stora geografiska skillnader. Enbart en storstad kunde uppfylla dessa kriterier. Stockholms stad utsågs som studieområde av flera anledningar. Kommunens stadsdelsområden har differentierade befolkningssammansättningar. Stockholm är den kommun i landet som har tagit emot flest människor från andra länder (Çelikaksoy & Wadensjö, 2017, s 5). 2015 var andelen invånare med utländsk bakgrund 32% i Stockholm jämfört med 22% för riket i sin helhet (Stockholms stad, 2018b). Stockholm är en av de fem snabbast växande regionerna i Europa, och kommunen har under flera år haft en mycket stark arbetsmarknad jämfört med övriga landet, något som är av särskild betydelse för grupper av människor som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden (Çelikaksoy och Wadensjö, 2017, s 16).

Behandling av urval och avgränsningar har i denna studie framför allt handlat om hur olika geografiska områden kan åtskiljas från varandra ur ett antal demografiska och ekonomiska attribut. Om man ämnar undersöka enskilt företagande, utländsk bakgrund eller segregation på lokal nivå är det önskvärt att använda data för så högupplöst skala som möjligt, främst av anledningen att större områden kan jämma ut statistiken och således förbise lokalt avvikande egenskaper. Det finns dock begränsning för hur detaljerad och disaggregerad datan som tillgängliggörs offentligt får vara till följd av sekretesskäl gällande hantering av personuppgifter ur offentlighets och sekretesslagen 2009:400 (SCB, 2016). Utländsk bakgrund räknas till känsliga uppgifter och är i Stockholms

statistiska underlag aggregerad primärt som lägsta indelning stadsområden³. Valet av Stockholm som studieområde får också visst stöd av tidigare forskning och teorier kring segregation. I en rapport från Socialstyrelsen (2010) konstateras att bostadssegregation, även om den fluktuerat en del över längre tid, ändå visar en trend mot ökade nivåer i flera svenska storstäder, däribland Stockholm. Samtidigt beskriver de också att de finns en klar koppling mellan etnisk och ekonomisk segregation där många områden med hög andel 'synliga' invandrargrupper har högre grad av försörjningsstöd än andra områden (Socialstyrelsen, 2010). Etnisk bostadssegregation kan också ses som ett hinder för för att integreras i arbetsmarknaden (Klinthäll & Urban, 2016).

Utgångspunkten för att inkludera både enskild näringsverksamhet och aktiebolag utan anställda i analysen i anslutning till hur det förhåller sig till personer med utländsk bakgrund bygger på ett antal likheter och olikheter som existerar mellan dessa två företagsformerna. De huvudsakliga anledningarna till valet av dessa två företagsformer är dels att de är de vanligast förekommande i Sverige samt att båda kan bedrivas av en enskild individ. Företagande, speciellt bland personer med utländsk bakgrund, anges av bland andra Klinthäll et. al (2016) som en viktig källa till uppkomsten av fler arbetsplatser och även speciellt för denna "grupp", men vad gäller aktiebolag så har jag valt att endast inkludera små aktiebolag utan anställda i analysen. Detta beror primärt på att enskilda näringsverksamheter endast kan ägas och drivas av en person och därför har jag valt samma kriterier för aktiebolagen. Olikheterna mellan de båda företagsformerna handlar här främst om de ekonomiska skillnaderna som förekommer i och med att det är betydligt mindre kostsamt att starta och driva en enskild näringsverksamhet än ett aktiebolag. Det är också betydligt lättare med enskild näringsverksamhet vad gäller uppstart samt att det inte behövs startkapital eller är krav på att ha en revisor (Verksamt, 2018).

Vad gäller aktiebolag utan anställda i analysen utgår det från samma aspekter som enskild näringsverksamhet men med viss skillnad vad gäller till exempel kapitalinsatsen för uppstart som ligger på 50 000 kronor (Verksamt, 2018). Eftersom det krävs mer resurser för att starta ett aktiebolag än enskild näringsverksamhet är det en intressant variabel att ta med för att se hur det skiljer sig bland de olika stadsdelsområdena samt hur det ser ut mellan de två befolkningsgrupperna. Klinthäll et al. (2016) påpekar att det är svårare för invandrarföretagare än svenskfödda företagare att få banklån vilket kan ha en potentiell påverkningsgrad av uppstartsfrekvens bland olika grupper.

Valet att inkludera ensamföretagande i analysen i form av både enskilda näringsidkare och aktiebolag utan anställda i anslutning till hur det förhåller sig till personer med utländsk bakgrund

---

³ T. Brandt, personlig kommunikation, 17 april 2018

grundar sig i flera av de teoretiska utgångspunkterna. Till exempel argumentet att högre arbetslöshet används i anslutning till högre frekvens av ensamföretagande, eller som alternativ till arbetslöshet (Klinthäll et al, 2016). Detta kan även kopplas till faktumet att det är lägre anställningsgrad bland nästan alla utlandsfödda grupper (Ohlsson et al. 2011). Vidare att ensamföretagande kan användas som medel för att integrera personer med utländsk bakgrund i arbetsmarknaden (Prop. 2017/18:1), något som även stöds i en utvärdering från Tillväxtanalys där det ses som motiverat att satsa på företagande ur ett integrationsperspektiv (Tillväxtanalys, 2014).

4.2 Data

Statistiska underlag är hämtade från Statistik om Stockholm⁴ och Statistiska Centralbyråns (SCB) Statistikdatabaser som Företagsdatabasen (FDB) och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS). FDB för statistik över alla landets företag, myndigheter, organisationer och deras arbetsställen. RAMS är mer fokuserad på arbetsmarknaden och registrerar flöden på arbetsmarknaden, sysselsättning, pendling och personal- och näringsstruktur. Från dessa register används information på stadsdelsområdes-nivå över total befolkning, personer med utländsk bakgrund, befolkning 20-64 år, totalt antal arbetsplatser, egenföretagare (fysiska personer), aktiebolag, personer som får ekonomiskt bistånd, öppet arbetslösa personer och antal förvärvsarbetande personer. Utöver statistik från Stockholms stad och SCB gällande personer med utländsk bakgrund och företagare i de olika stadsdelsområdena har jag också använt information från andra myndigheter och myndighetstjänster över företagsfrämjande processer, budgetpropositioner och segregation från Tillväxtverket (myndighet under Näringsdepartementet), Socialstyrelsen (förvaltningsmyndighet under Socialdepartementet), Verksamt (ett samarbete mellan Bolagsverket, Skatteverket, Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen) och andra fristående organisationer och institut. Stockholms stad överlämnade variablerna fysiska personer, övriga aktiebolag utan anställda samt totalt antal arbetsställen per stadsdelsområde. Denna data täcker arbetsställen som tillhör aktiva företag med en omsättning på minst 300 000 kronor. Statistik över mindre eller inaktiva företag saknas det däremot uppgifter om i den version av FDB⁵ som överlämnats till Stockholms stad av SCB. Antal arbetsställen med juridiska formen 'fysiska personer' per stadsdelsområde innebär detsamma som enskilda näringsidkare per stadsdelsområde eftersom organisationsnummer här består av personnummer vilket innebär att en fysisk person står som firmatecknare. Totala antalet arbetsställen per stadsdelsområde innefattar alla arbetsställen inom Stockholms stad oavsett juridisk form och antal anställda⁶.

---

⁴ Stockholms statistikdatabas består av underlag från SCB. T. Brandt, personlig kommunikation, 17 april 2018.

⁵ De uppgifter ur FDB som används i analysen är från q3 2017. T. Brandt, personlig kommunikation, 17 april 2018

⁶ T. Brandt, personlig kommunikation, 17 april 2018

4.3 Bearbetning av data

Variablerna enskilda näringsidkare, aktiebolag utan anställda och totalt antal arbetsställen per stadsdelsområden utgör tillsammans med variabeln utländsk bakgrund grunden för analysen. De verktyg jag har använt mig av i analysen är Microsoft excel, IBM's statistikhanteringsprogram SPSS Statistics (Statistical package for the Social Sciences) och karthanteringsprogrammet QGIS. QGIS har använts för att skapa översiktskartor för att illustrera förhållanden mellan företagande och personer med utländsk bakgrund. För att se förhållandet andel personer med utländsk bakgrund per stadsdelsområde (se figur 2), för att se karta över enskilda näringsidkare och aktiebolag utan anställda (se figur 3 och 4). Microsoft Excel har använts för att sammanställa deskriptiv data i form av tabeller och diagram för personer med utländsk bakgrund, totala arbetsställen, ensamföretagande som enskild näringsidkare och aktiebolag utan anställda samt nya andelsvariabler för dessa. Sammanställd data har analyserats vidare i SPSS i form av regressionsmodeller som analyserar en variabels effekt på en annan variabel (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2010), med målsättningen att se hur mycket av variationen i förekomsten av ensamföretagande i form av enskilda näringsidkare samt aktiebolag utan anställda i de olika stadsdelsområdena som kan förklaras av andelen personer med utländsk bakgrund i stadsdelsområdena. De variabler som analyserats är uppdelade i två bivariata regressionsanalyser där enskilda näringsverksamheter och aktiebolag utan anställda har ställts i relation till personer med utländsk bakgrund.

Tabell 1. Deskriptiv statistik

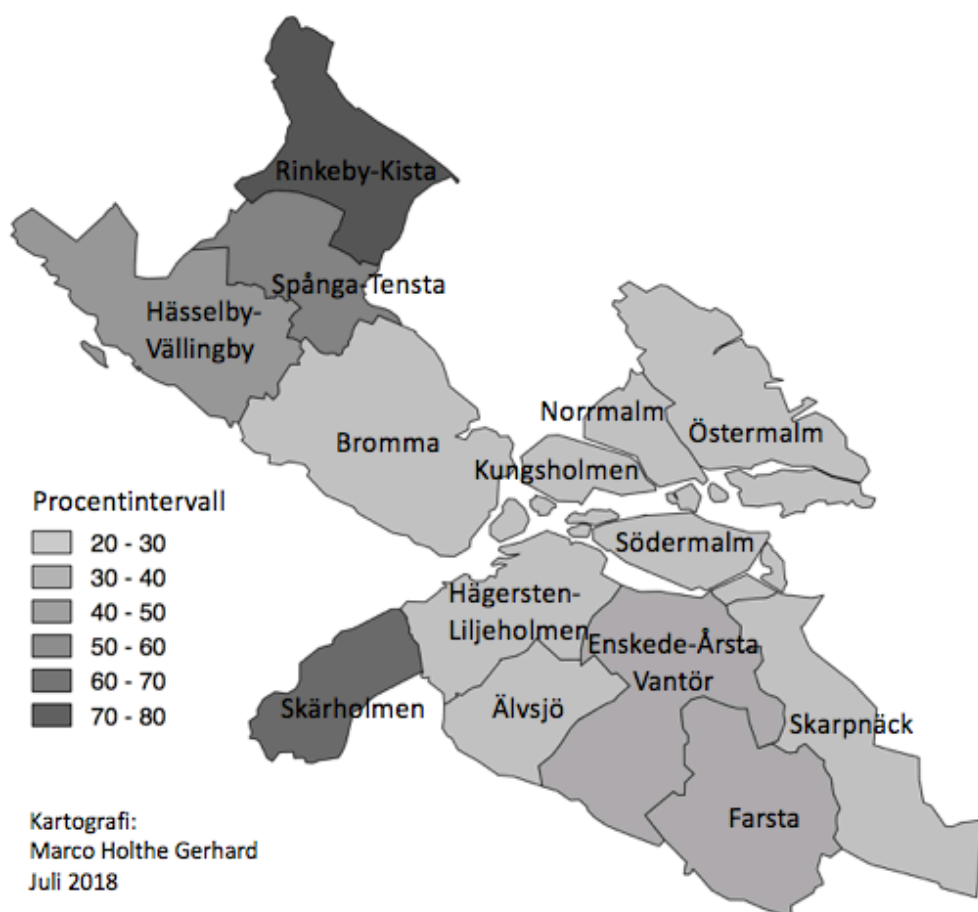
Stadsdelsområden	Total befolkning	Utländsk bakgrund antal	Utländsk bakgrund procent	Aktiebolag utan anställda	Enskilda näringsverksamheter	Totalt antal arbetsställen
Västerort						
Rinkeby-Kista	49 273	40 343	82%	126	504	2 342
Spånga-Tensta	38 236	22 232	58%	164	378	1 694
Hässelby-Vällingby	73 445	30 948	42%	194	748	2 605
Bromma	77 295	15 760	20%	525	848	4 703
Inre staden						
Kungsholmen	69 748	14 693	21%	780	1 035	6 468
Norrmalm	70 263	15 107	22%	2 550	1 340	16 074
Östermalm	73 522	15 781	21%	2 118	1 205	11 581
Södermalm	128 684	24 784	19%	1 424	2 536	13 748
Söderort						
Enskede-Årsta-Vantör	97 993	35 095	36%	423	1 379	5 306
Skarpnäck	46 145	12 687	27%	145	603	1 961
Farsta	56 481	18 486	33%	140	629	2 192
Älvsjö	28 141	6 358	23%	132	294	1 355
Hägersten-Liljeholmen	87 026	20 619	24%	459	1 290	5 325
Skärholmen	36 378	25 360	70%	66	474	1 400
Stockholms stad	932 630	298 253	32%	9 246	13 263	76 754

Kommentar: Deskriptiv statistik över Stockholms stads stadsdelsområden. Data över befolkningsstatistik är hämtad från Statistisk årsbok för Stockholm (2018). Data över aktiebolag utan anställda, enskilda näringsverksamheter och totalt antal arbetsställen är hämtad från statistikansvarig för Stockholms stad (T. Brandt, personlig kommunikation, 17 april 2018)

5 Resultat

I detta avsnitt presenteras resultaten ur analysen i SPSS, kartor framställda i GIS-program samt tabeller framtagna i Excel. Dessa ska tillsammans bidra till att svara på frågeställningarna i slutsatsen.

Det finns stora variationer mellan stadsdelsområden när det gäller andelen av befolkningen med utländsk bakgrund. Lägst andel har Södermalm med 19% följt av Bromma, Östermalm, Kungsholmen, Älvsjö, Hägersten-Liljeholmen och Skarpnäck där samtliga har under 30 % invånare med utländsk bakgrund. Sedan kommer Farsta (33%), Enskede-Årsta-Vantör (36%), Hässelby-Vällingby (42%). Högst andel personer med utländsk bakgrund är bosatta i Spånga-Tensta, Skärholmen och Rinkeby-Kista med 58, 70 respektive 82% (se figur 2).

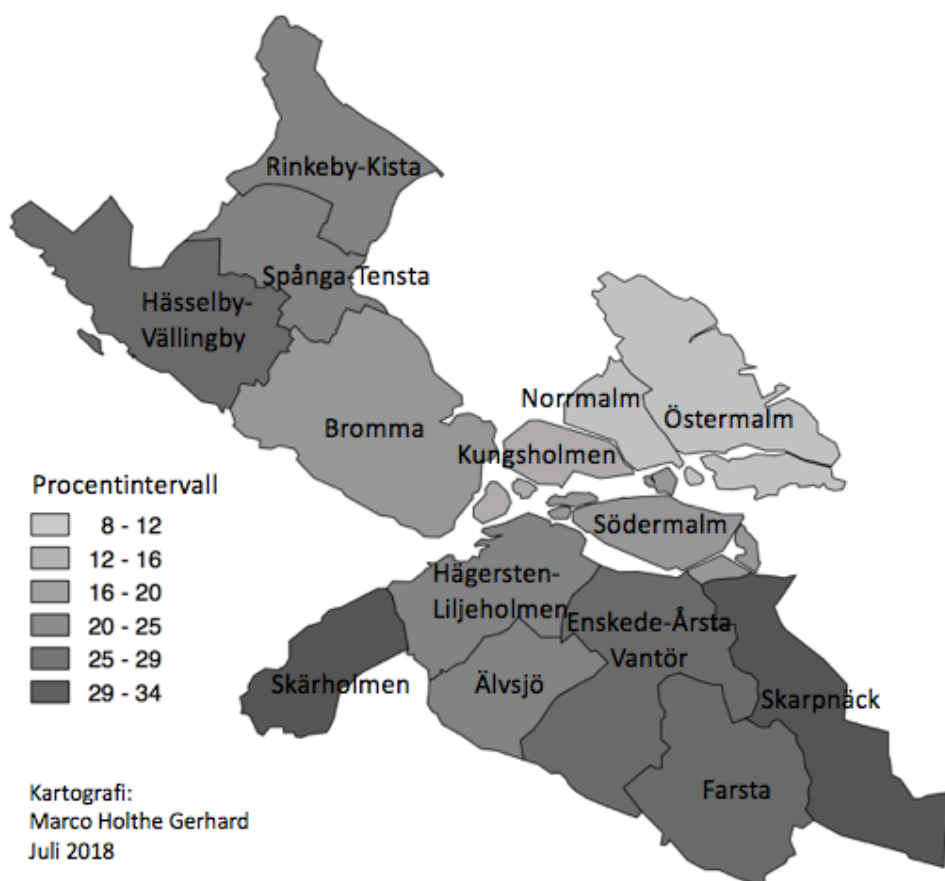

Figur 2. Översiktskarta över Stockholms stad med stadsdelsområden. Kartan visar andel personer med utländsk bakgrund per stadsdelsområde.
Data hämtad från: Lantmäteriet © (2018), Sweco Society (2018)

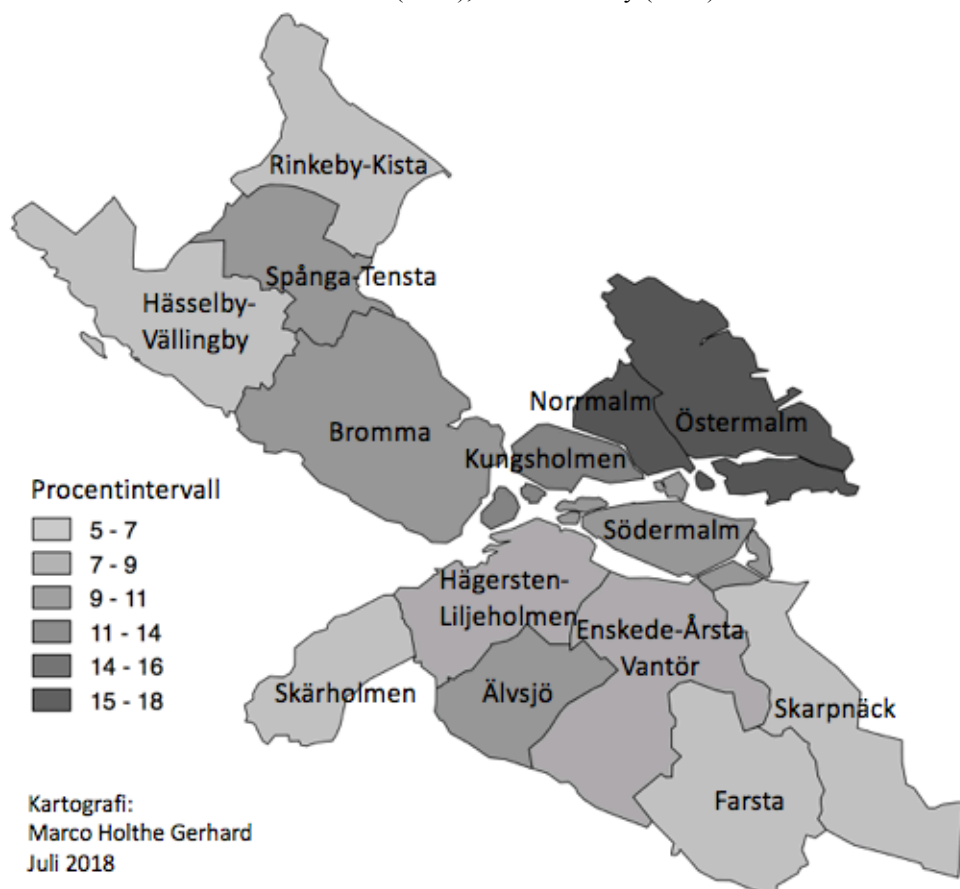
Generellt verkar stadsdelsområden inom eller i direkt anslutning till de centrala delarna av staden ha en lägre andel invånare med utländsk bakgrund. Stadsdelområden som är mindre centrala har däremot en högre andel. Det har inte varit möjligt att med någon säkerhet fastställa en direkt korrelation mellan andelen invånare med utländsk bakgrund i stadsdelsområden med andelen ensamföretagare i samma områden.

När det gäller de två företagsformer som analyserats tyder mina resultat på att det endast finns ett signifikant samband mellan andelen personer med utländsk bakgrund i stadsdelsområden och andelen aktiebolag utan anställda (se tabell 3). Medelvärde för andel aktiebolag är 14 % av totalt antal arbetsställen i hela staden. I de två stadsdelarna med högst andel invånare med utländsk bakgrund, Rinkeby-Kista och Skärholmen är andelen aktiebolag bland arbetsplatserna under 5 %. Här skiljer sig dock Spånga–Tensta som har en andel invånare med utländsk bakgrund på över 50 % och en andel aktiebolag på nästan 10%. 5 av de 7 stadsdelsområden med en andel invånare med utländsk bakgrund under 25% visar en andel aktiebolag på 8,5 – 12,5% av totalt antal arbetsställen. Högst andel aktiebolag finns i de två stadsdelarna Östermalm (18 %) och Norrmalm (16 %) som även de har en andel invånare med utländsk bakgrund under 25%. Statistiken för aktiebolag utan anställda visar ett osäkerhetstal med runt 2.5% aktiebolag utan anställda eftersom dessa verksamheter inte är registrerade på någon av stadens 14 stadsdelsområden. Motsvarande siffra för enskilda näringsverksamheter är under 0.5%.

Vad beträffar enskilda näringsverksamheter ligger medelvärde på 16 % av totalt antal arbetsställen. Skärholmen har 70% andel personer med utländsk bakgrund och sticker ut med 35% enskilda näringsidkare av totalt antal arbetsställen. I kontrast så har Norrmalm med 22 % personer med utländsk bakgrund, 8% enskilda näringsverksamheter. Fyra stadsdelsområden har en befolkningsandel personer med utländsk bakgrund på mellan 25 – 45 % och en andel enskilda näringsverksamheter på mellan 27 – 33%. 7 stadsdelsområden har en befolkningsandel personer med utländsk bakgrund på under 25%. Samma stadsdelsområden har en andel enskilda näringsidkare på 25% av totalt antal arbetsställen. Andel enskilda näringsverksamheter kan inte förklaras av andel personer med utländsk bakgrund på 5 %-nivå (se tabell 2).

Figur 3. Översiktskarta över Stockholms stad med stadsdelsområden. Kartan visar andel enskilda näringsverksamheter av totalt antal arbetsställen per stadsdelsområde. Data hämtad från: Lantmäteriet © (2018), Sweco Society (2018).

Figur 4. Översiktskarta över Stockholms stad med stadsdelsområden. Kartan visar andel aktiebolag utan anställda av totalt antal arbetsställen per stadsdelsområde. Data hämtad från: Lantmäteriet © (2018), Sweco Society (2018).

Regressionsanalys

Enskild näringsverksamhet

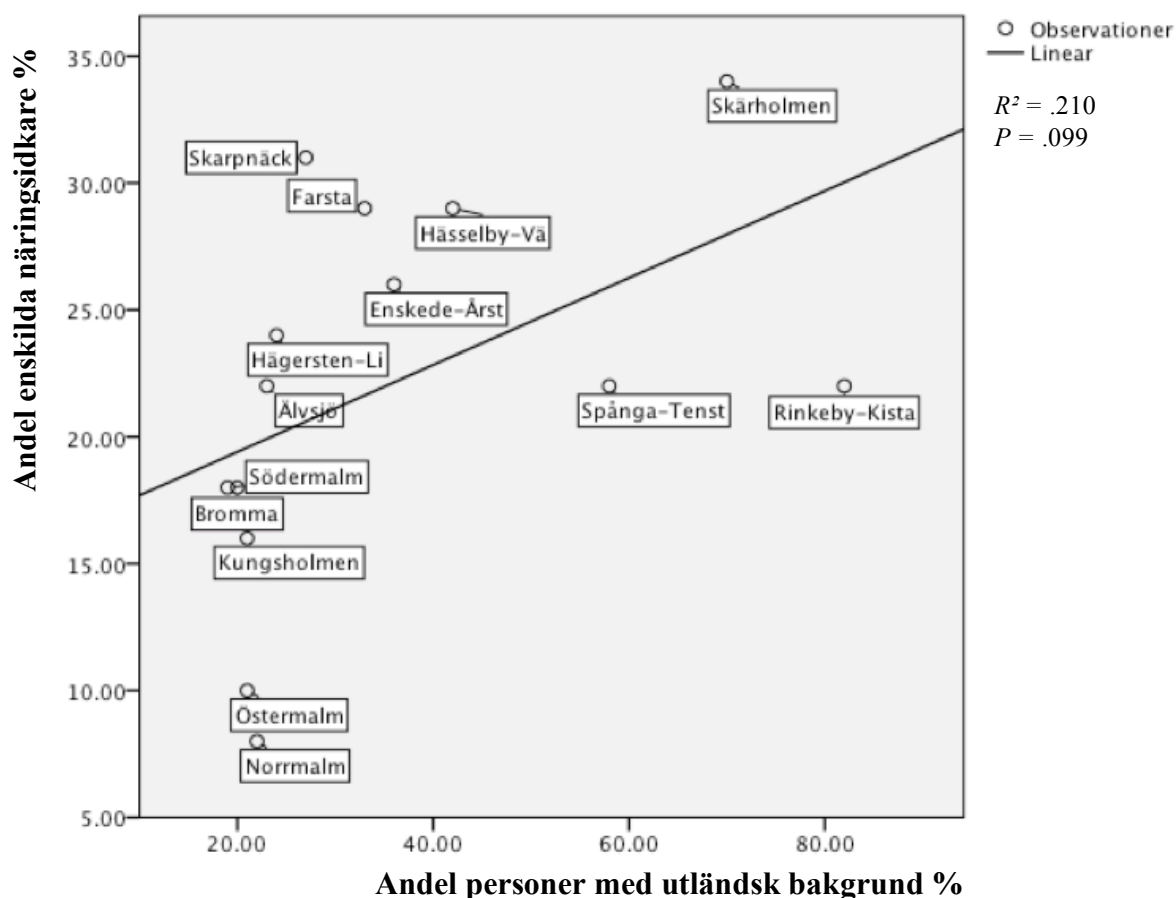
Resultatet ur regressionsanalysens gällande förhållandet mellan enskilda näringsidkare och personer med utländsk bakgrund (se figur 7) ger r^2 -värde (.210) 21 %, med p -värde .099. Detta innebär att det enligt determinationskoefficienten r^2 är 21 % av enskilda näringsidkare per stadsdelsområde som kan förklaras av variabeln andel personer med utländsk bakgrund. P -värde på .099 innebär dock att chansen för att slumpen skulle generera samma resultat är över den högsta accepterade nivån på $p = .050$ vilket betyder att det inte är statistiskt signifikant på 5 %-nivå (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2010).

Tabell 2. Bivariat regressionstabell

Beroende variabel: Enskild näringsverksamhet				
Oberoende variabel	R^2 -värde	B-koefficient	t-värde	Signifikans
Personer med Utländsk bakgrund	.210	.171	1.789	.099

* Signifikant enligt 5 %-nivå.

Kommentar: Regressionstabell med data framtagen i SPSS.

Figur 5. Regressionslinje med Stokholms stads stadsdelsområden. Figuren visar förklaringsgraden som andel personer med utländsk bakgrund har på andel egenföretagare per stadsdelsområde med r^2 och p -värde. Figuren är framtagen i SPSS.

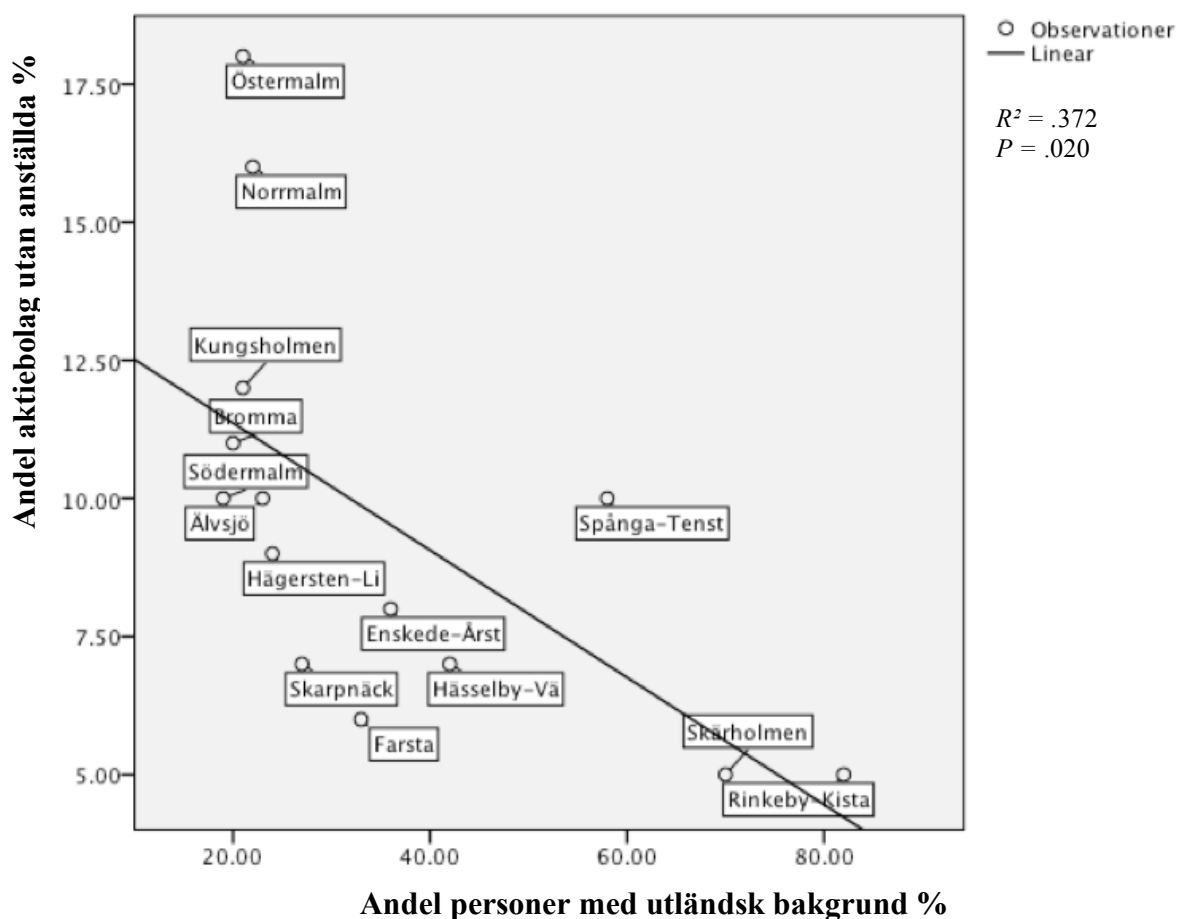
Aktiebolag utan anställda.

Resultatet ur regressionsanalysen gällande aktiebolag utan anställda och personer med utländsk bakgrund (se figur 8) ger r^2 -värde på (.372) 37.2 % och p -värde på .020. Determinationskoefficienten r^2 säger alltså att 37.2 % av alla aktiebolag utan anställda inom samtliga stadsdelsområden kan förklaras av andel personer med utländsk bakgrund. P -värde .020 är under högsta nivå .050 och är alltså statistiskt signifikant enligt 5 %-nivå (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2010).

Tabell 3. Bivariat regressionstabell

Beroende variabel: Aktiebolag utan anställda				
Oberoende variabel	R^2 -värde	B-koefficient	t-värde	Signifikans
Personer med Utländsk bakgrund	.372	-.115	-2.669	.020*
* Signifikant enligt 5 %-nivå.				

Kommentar: Regressionstabell med data framtagen i SPSS.

Figur 6. Regressionslinje med Stockholms stads stadsdelsområden. Figuren visar förklaringsgraden som andel personer med utländsk bakgrund har på andel aktiebolag utan anställda per stadsdelsområde med r^2 och p -värde. Figuren är framtagen i SPSS.

6 Diskussion och analys

I denna del beskrivs och diskuteras hur resultaten i framför allt regressionsanalysen förhåller sig till de olika teorier och tidigare forskning som berör ämnet företagande och personer med utländsk bakgrund. Här diskuteras även eventuell problematik med den insamlade data och som följd vilken påverkan det kan få för resultatet.

6.1 Diskussion

Generellt tycks gälla att stadsdelsområden i eller i direkt anslutning till de centrala stadsdelarna har en lägre andel invånare med utländsk bakgrund. Stadsdelområden i periferierna däremot har en högre andel. Ett tydligt undantag i sammanhanget är dock Enskede –Årsta–Vantör som ansluter till innerstaden men har en högre andel invånare med utländsk bakgrund än exempelvis Farsta.

Resultatet tycks bekräfta bilden av Stockholm som en stad med ett tydligt inslag av boendesegregation. Inre staden kännetecknas av en relativt låg andel invånare med utländsk bakgrund medan de mindre centrala stadsdelsområdena har en högre andel. Generellt gäller också att stadsdelsområden med låg andel invånare med utländsk bakgrund även är de där socioekonomiska indikatorer gällande sysselsättningsgrad, hälsa, inkomst, andelen ekonomiskt utsatta barnfamiljer och bidragsbehov är starkare (se: 1 introduktion och bakgrund).

Två av de tre stadsdelsområdena med över 50% personer med utländsk bakgrund, Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta som dessutom visar på starka socioekonomiska utmaningar och låg anställningsgrad (Stockholms stad, 2015), visar på en andel ensamföretagare motsvarande staden generellt. Detta skulle kunna tyda på att negativa drivkrafter, nödvändigheter, till exempel brist på arbetstillfällen, anställningar (push faktorer) ensamt inte är tillräckliga för att stärka andelen ensamföretagande. Samtidigt verkar det inte heller som om positiva drivkrafter, exempelvis kulturella eller etniskt betingade (pull faktorer) spelar någon större roll i jämförelse av ensamföretagande mellan personer med utländsk bakgrund i utsatta områden respektive personer med svensk bakgrund i andra.

Undantaget Skärholmen med den näst högsta andelen invånare med utländsk bakgrund och den absolut högsta andelen ensamföretagare i Stockholm är intressant och väcker en del frågor. Socioekonomiska indikatorer är inte svagare i Skärholmen än i Rinkeby-Kista eller Spånga-Tensta men andelen ensamföretagare är mycket hög. Då borde negativa drivkrafter (nödvändigheter) kunna uteslutas som förklaringen till den tydliga skillnaden mellan dessa stadsdelsområden. Följdfrågan är

om det finns andra demografiska, kulturella, etniska eller marknadsrelaterade faktorer i Skärholmen som kan anses kunna tillordnas positiva drivkrafter.

Den lägsta andelen enskilda näringsverksamheter finns i de mer centrala stadsdelsområdena, där socioekonomiska indikatorer är starkast och där de flesta arbetsställena finns. Undantaget är Bromma vilket väcker frågan om den låga andelen ensamföretagare hänger ihop med specifika boendeformer eller demografiska aspekter. Att det inte genereras flera ensamföretagare i områden med stark ekonomisk aktivitet och en dynamisk marknadssituation kan i sin tur tyda på att positiva drivkrafter som att vilja arbeta självständigt, eller tillgång till marknader inte i sig är starka nog för att leda till valet av att driva eget istället för att vara anställd. När det gäller företagsformerna enskild näringsverksamhet och aktiebolag tyder mina resultat på att det finns ett direkt samband mellan andelen personer med utländsk bakgrund i stadsdelsområden och den valda företagsformen. Bland ensamföretag var den högsta andelen aktiebolag i de stadsdels områden med den lägsta andelen invånare med utländsk bakgrund. Det handlar åter om de mest centrala stadsdelsområdena. Här var andelen aktiebolag signifikant högre än i de tre områden med en andel invånare med utländsk bakgrund på över 50%.

De största skillnaderna mellan företagsformerna handlar om att enskild näringsverksamhet i princip är en fysisk person direkt kopplat till den som driver den som därmed också är personligt ansvarig, samt att den omfattas av ett enklare regelverk och att inget kapital behövs för att starta verksamheten. Aktiebolag däremot kräver ett startkapital (50 000 kr) och omfattas av ett något mer omfattande regelverk. Samtidigt är ett aktiebolag en juridisk person och företagaren befrias därmed av ett personligt ansvar för verksamheten och dess ekonomi.

Den låga andelen aktiebolag i områden med en hög andel invånare med utländsk bakgrund kan tyda på att det är svårt att få tillgång till kapital och att etniska marknader, inklusive finansiella sådana inte är starka nog för att motivera valet av aktiebolag. Samtidigt kan det frågas om det kan indikera att många ensamföretagare i dessa områden inte har tillgång till ekonomiska medel och därmed bekräftar tesen om de negativa drivkrafternas betydelse. I sammanhanget väcks också frågan om hur effektiva de institutionella åtgärder och incitament är när det gäller att stödja bildandet av aktiebolag samt huruvida personer med utländsk bakgrund blir diskriminerade av finansinstitut och bolag.

Med detta skulle jag vilja argumentera för att en enskild näringsverksamhet är mer tillgänglig för resurssvaga individer och att det därmed kan ställas i kontrast till företagsformen aktiebolag utan

anställda. I och med att det krävs mindre investering i en enskild näringsverksamhet innebär det också samtidigt en lägre risk för de individer som väljer denna företagsform vilket resulterar i en lägre chans för de som bedriver en sådan verksamhet att ta på sig för höga skulder.

6.2 Begrepp och data

Under arbetets gång har det ibland varit problematiskt att uppfatta vad som menas i den terminologi som används i litteraturen. Än svårare har det varit att jämföra olika undersökningar och rapporter som har genomförts och skrivits under senare år då dessa har använt sig av delvis olika begrepp och definitioner. Vad gäller personer med utländsk bakgrund så har begrepp som utländsk härkomst, invandrare och utlandsfödda använts ibland utan tydlig redogörelse för innebörden. Även SCB (2002) understryker problematiken och menar att till och med myndigheter som är ansvariga för att föra statistik ibland använder olika begrepp med varierande innebörd. Det är framför allt begrepp i anslutning till personer med utländsk bakgrund som varit svårtolkat, men även begreppet segregation och geografiska avgränsningar i studieområdet har visat sig mångtydiga. De statistiska underlag från Stockholms stad och SCB som använts i analysen har dock varit tydliga. I analysen har jag följt SCB (2002) riktlinjer för redovisning i statistiken (se centrala begrepp) vad gäller personer med utländsk bakgrund.

Tillämpningen av begreppet segregation är också något problematiskt i detta arbete då analysen inte försöker beskriva någon bestämd grad av vad som kan anses som segregerat eller inte. Arbetet försöker belysa framför allt etnisk segregation och problematiken som det kan medföra, i detta fall inriktad på personer med utländsk bakgrund i de olika stadsdelsområdena i Stockholms stad. Dock tillämpas begreppet segregation endast i anslutning till de teorier som diskuterats, samt i anslutning till att det förekommer etnisk bostadssegregation inom studieområdet (se studieområde 1.2 och urval 4.1).

När det kommer till de två företagsformerna har jag delvis använt samlingsbegreppet ensamföretagare vilket innefattar både enskilda näringsverksamheter och aktiebolag. Det är framförallt i analysmodellerna som enskilda näringsverksamheter och aktiebolag har separerats för att åskådliggöra separata skillnader och samband i anslutning till personer med utländsk bakgrund och grad av företagande bland dessa. Detta har jag gjort för undvika att skriva ut båda företagsformerna och för att det varit praktiskt när det har diskuterats om individers företagande generellt.

Den data över företagande som analyserats har inte varit problematisk i sig, men lämnar en del att önska vad gäller utsträckning. Det jag syftar på berör huvudsakligen det spatiala ramverket och bristen på vad som varit tillgängligt för analys. Grundproblematiken handlar om att stadsdelsområden är större än stadsdelar, eller snarare så är ett stadsdelsområde en förening av ett antal stadsdelar.

Detta innebär att statistiken troligen kan ha utjämnats något vad gäller till exempel personer med utländsk respektive svensk bakgrund, och som resultat förekomst av företagande i förhållande till dessa. Anledningen till att studien utgått från stadsdelsområden och inte till exempel de mindre stadsdelarna är framför allt sekretesskäl relaterat till personuppgifter (SCB, 2016) vilket styr vad som varit tillgängligt för analys. Enligt statistiska centralbyråns handbok i statistisk röjandekontroll framgår att syftet är minimering av risken att individer eller företag ska kunna identifieras (SCB, 2015). Det hade varit intressant att se vilka resultat som skulle genereras om analysen istället utgått från stadsdelar, men det har alltså inte varit möjligt i denna studie.

7 Slutsats

Individuellt företagande i form av enskild näringsverksamhet eller aktiebolag utan anställda är två alternativ till en fast anställning. Drivkrafterna att starta och bedriva en verksamhet kan se annorlunda ut beroende på en rad faktorer. Dessa faktorer kan bland annat vara kopplade till positiva eller negativa individuella drivkrafter, olika marknadsförhållanden eller institutionella incitament. Även om vägen till företagande kan se annorlunda ut för olika personer så kan det ytterst sägas vara ett individuellt val. Det finns dock en hel del som tyder på att valet att bedriva ensamföretagandet kan påverkas av faktorer som är kopplade till personers härkomst och bakgrund.

Syftet med detta arbete har varit att undersöka förekomsten av ensamföretagande i Stockholms kommun och huruvida det finns ett samband mellan andelen ensamföretag och andelen invånare med utländsk bakgrund i respektive områden. Vidare, att se hur den rumsliga fördelningen ser ut vad gäller personer med utländsk bakgrund, samt gällande förekomst av individuellt företagande. Slutligen, om skillnader i andel individuella verksamheter kan förklaras av faktorer som hänger samman med andelen personer med utländsk bakgrund samt vad forskningen säger om detta eventuella samband.

Resultaten tycks bekräfta bilden av Stockholm som en stad med ett tydligt inslag av boendesegregation. Förklaringsgraden i resultatet visar att det för enskilda näringsverksamheter inte finns ett signifikant samband mellan andelen personer med utländsk bakgrund och frekvens av denna företagsform. Däremot är sambandet aktiebolag utan anställda statistiskt signifikant och visar att det vid en högre andel personer med utländsk bakgrund förekommer en lägre andele aktiebolag utan anställda bland ensamföretagare.

I undersökningen av tidigare forskning och rapporter väcktes en rad intressanta frågor gällande just huruvida det går att se en skillnad mellan de drivkrafter som influerar beslutet att driva ensamföretag hos personer med utländsk bakgrund. I tidigare forskning och rapporter har sådana sammanhang lyfts fram som möjliga förklaringsmodeller. Resultatet av arbetet kunde inte bekräfta något sådant sammanhang.

Slutligen kan det konstateras att det finns en del att önska vad gäller den data som har varit tillgängliga för detta arbete. Huvudsakligen handlar det om att det varit önskvärt med statistiskt underlag aggregerad till mindre områden än stadsdelsområden. Detta inte minst då det mellan stadsdelarna inom stadsdelsområdena kan finnas en tydligare grad av skillnader mellan andelen invånare med utländsk bakgrund.

Även om det inte varit möjligt med den data som varit tillgänglig, att fastställa ett statistiskt säkert samband menar jag att arbetet ändå antyder att andelen personer med utländsk bakgrund kan vara en faktor vid valet att bedriva ensamföretagande. Det vore därför intressant att följa upp med data aggregerad till stadsdelar. En kvantitativ undersökning av detta slag kan dock bara ge begränsade kunskaper om huruvida det har betydelse att personer har utländsk eller Svensk bakgrund. För att bättre lyckas fånga dynamiken av enskilda individers val och strategier så skulle undersökningen kunna kompletteras med kvalitativa metoder i form av intervjuer eller enkätundersökningar. Dessa hade kanske kunnat ge en mer nyanserad bild av hur verkligheten ser ut på en mer lokal nivå.

8 Referenser:

- Aldén, L., Hammarstedt, M. (2017). *Egenföretagare bland utrikesfödda: En översikt av utvecklingen under 2000-talet*. Arbetsmarknadsekonomiska rådet AER – underlagsrapport. Stockholm
- Baumann, L., Hedman, L. (2002). *Invandrarföretagare: om drivkrafterna bakom valet att starta eget*. (uppsats) Lunds Universitet: Socialhögskolan.
- Boverket (2004). *Integration och segregation i boendet – begrepp och indikatorer*. Karlskrona, Boverket
- Boverket (2018-07-19). *Under miljonprogrammet byggdes en miljon bostäder*. Hämtad 2018-07-19, från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/miljonprogrammet>
- Çelikaksoy, A., & Wadensjö, E. (2017). Nyanlända på väg mot etablering i Stockholm : Underlagsrapport. Stockholm: Stockholms stad.
- Dawson, C., Henley, A., Latreille, P. (2009). Why Do Individuals Choose Self-Employment? Discussion paper series. Bonn, Swansea University.
- Djurfeldt, G., Larsson, R., & Stjärnhagen, O. (2010). *Statistisk verktygslåda 1 : Samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder* (2. uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.
- Evans, J.D. (1996). *Straightforward Statistics for the Behavioral Sciences*. Brooks/Cole Publishing; Pacific Grove, Calif.: 1996.
- Edin, P, A., Fredriksson, P., Åslund, O. (2003). *The Quarterly Journal of Economics*, Volume 118, Issue 1, 1 February 2003, Pages 329–357, DOI 10.1162/00335530360535225
- foretagande.se (u.å) *10 skäl att starta och driva eget företag*. Hämtad 16-05-2018, från www.foretagande.se/10-skäl-att-starta-ett-eget-foretag/
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE) (2017). *Forskning i korthet* Nr 9. Segregation: Vad menas och hur mäts den? Stockholm, Forte
- Internationella Företagare i Sverige (IFS) (u.å.). hämtat 2018-05-20, från https://www.ifs.a.se/ifs_radgivning/
- Klinthäll, M., Mitchell, C., Schölin, T., Slavnic, Z., & Urban, S. (2016). *Invandring och företagande: Kunskapsöversikt*. (Statens offentliga utredningar; Vol. 2016, Nr. 7). Stockholm: Statens Offentliga Utredningar.
- Klinthäll, M., & Urban, S. (2016). *The strength of ethnic ties: Routes into the labour market in spaces of segregation*. Urban Studies, 53(1), 3-16.
- Kloosterman, Robert C. (2010). *Matching opportunities with resources: A framework for analysing (migrant) entrepreneurship from a mixed embeddedness perspective*, *Entrepreneurship and Regional Development*, Vol 22(1), p.25-45, DOI 10.1080/08985620903220488

- Kölegård Stjärne, M., Fritzell, J., Brännström, L., Estrada, F., Nilsson, A (2007). *Boendesegregationens utveckling och konsekvenser*. Socialvetenskaplig tidskrift, Vol 14, Nr 2-3.
- Malmberg, B., Andersson, E., & Östh, J. (2013). *Segregation and Urban Unrest in Sweden*. *Urban Geography*, 34(7), 1031-1046.
- Nationalencyklopedin (u.å.a). Stockholm, tätort i Uppland och Södermanland. Hämtat 2018-05-20, från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/stockholm>
- Nationalencyklopedin (u.å.b). Stockholm, kommun och huvudstad i Sverige. Hämtat 2018-05-20, från [https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/stockholm-\(kommun-ingress\)#n%C3%A4ringsliv](https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/stockholm-(kommun-ingress)#n%C3%A4ringsliv)
- Nationalencyklopedin (u.å.). "Segregation" Hämtad: 2018-04-14. Från <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/segregation>
- Neuman, E. (2013) *Essays on Ethnic Segregation and Economic Outcomes* (Licentiatexamen). Department of Economics and Statistics, Linnaeus University, Växjö. Tillgänglig: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lnu:diva-30202>
- Nordlöf, G (2017, 29 jan). "Företagande ökar bland de nyanlända". SvD Näringsliv. Hämtad 11-05-2018, från <https://www.svd.se/foretagande-okar-bland-de-nyanlanda>
- Ohlsson, H., Beoomé, P., Bevelander, P (2011). *Egenföretagande bland invandrare och svenskfödda i Sverige – en Flernivåanalys*. Vol.39(8), p.37-52.
- Nordström, S, O., Åslund, O. (2010). *Etnisk segregation i storstäderna - bostadsområden, arbetsplatser, skolor och familjebildning 1985-2006*, IFAU - Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering.
- Prop. 2017/18:1. (2017). Regeringens proposition: Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor, utgiftsområde 24. Stockholm
- Sanandaji, N. (2017). *Nödvändighetsföretagarna*. Hämtad 11-05-2018, från: <https://timbro.se/arbetsmarknad/nodvandighetsforetagarna>
- SCB (2015). *Handbok i statistisk röjandekontroll*. Stockholm.
- SCB (2016). *Sekretesspolicy*
- SCB (2002). *Personer med utländsk bakgrund, Riktlinjer för redovisning i statistiken*.
- SCB (2009). *Integration – utrikes födda på arbetsmarknaden*
- SCB (2017) .*Vanligare att kvinnor med utländsk bakgrund är företagare än anställda*. Hämtad 11-05-2018, från <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Vanligare-att-kvinnor-med-utlandsk-bakgrund-ar-foretagare-an-anstallda>
- SCB (2014). Arbetskraftsundersökningarna (AKU) – Tema: *Arbetsmarknadssituationen för migranter och deras barn 2014*. Hämtad 11-05-2018, från https://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Arbetsmarknad/Arbetskraftsundersokningar/

- SCB (2018). *Från massutvandring till rekordinvandring*. Befolkningsstatistik, SCB. Stockholm. Hämtad 11-05-2018, från <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/in-och-utvandring/#8e548002-18b4-4923-b98d-24ed6045e6bb>
- Stockholms stad (2018a). Stadsdelsförvaltningar. Hämtad 11-05-2018 från: <http://www.stockholm.se/OmStockholm/Forvaltningar-och-bolag/Stadsdelsforvaltningar/>
- Stockholms stad (2015). *Skillnadernas Stockholm*. Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Stadsledningskontoret, Stockholms stad
- Stockholms stad (2018b) Statistik och fakta. Hämtad 18-10-2018 från: <http://www.stockholm.se/mStockholm/Fakta-och-kartor>
- Statens offentliga utredningar (2018). Ku 2017:01 *Kommittén för inrättande av en delegation mot segregation*. Hämtad 15-05-2018, från <http://www.sou.gov.se/delegation-mot-segregation/>
- Strömbäck, J. (u.å). *I nationens intresse – en översikt av hur invandring bidrar till Sverige*. Hämtad 16-05-2018, från <http://www.reforminstitutet.se/wp/wp-content/uploads/2017/08/I-nationens-intresse-%C2%AD-2015-06-15.pdf>
- Sweco Society AB (2017). *Nulägesanalys av Stockholms arbetsmarknad: En statistisk rapport om utbud och efterfrågan av arbetskraft i Stockholms stadsdelsområden 2008-2016*. Stockholm Business Region.
- Sweco Society AB (2018). *Statistisk årsbok för Stockholm 2018*. Stockholms stad.
- Sweco Society AB (2016). *Statistik om Stockholm: Befolkningsöversikt 2016*. Stockholms stad.
- Sweco Society AB (2010-2016). *Arbetsgivare och arbetsställen i Stockholms stad 2010-2016*.
- Tillväxtanalys (2014). *Rådgivning till företagare med utländsk bakgrund - en effektutvärdering*. (Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser) Östersund: Tillväxtverket.
- Tillväxtverket (2015). *kartläggning av det företagsfrämjande systemet i Sverige*. Stockholm: Ordförandet AB.
- Tillväxtverket (2016). *Framtidens företagare - Entreprenörskapsbarometern*. Stockholm: Tillväxtverket
- Tillväxtverket (2009). *Utlandsföddas företagande i Sverige*. Stockholm: Tillväxtverket
- Verksamt.se (2018). *Starta företag: Information och vägledning från myndigheterna* [Broschyr]. S. Bolagsverket, Tillväxtverket. Stockholm: Nimbus Communications.
- Visma (20 feb 2017) Ny Sifundersökning: Var tredje svensk drömmer om att starta eget företag. Hämtad 16-05-2018, <http://media.visma.se/pressreleases/ny-sifundersokning-var-tredje-svensk-droemmer-om-att-starta-eget-foeretag-1807928>